

SODBA MAMIČ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 75745/01)

SODBA

STRASBOURG

20. marec 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.
V zadevi Mamič v. Republika Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. Hedigan, Predsednik senata

gospod B.M. Zupančič,

gospod L. Caflisch,

gospa M. Tsatsa-Nikolovska,

gospod E. Myjer,

gospod David Thór Björgvinsson,

gospa I. Ziemele, sodniki,

in gospod V. Berger, sodni tajnik, po posvetovanju za zaprtimi vrati 9. marca 2006 izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 75745/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 23. julija 2001 vložila slovenska državljanka gospa Zofija Mamič (v nadaljevanju: pritožnica).

2. Pritožnico so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bila udeležena kot stranka, predolgo. Pritožnica je navajala tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnica je bila rojena leta 1956 in živi v Ravnah na Koroškem.

6. Pritožnica se je 10. maja 1995 hudo poškodovala v prometni nesreči. Pritožnica je pred tem imela sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT.

7. Dne 14. maja 1997 je pritožnica proti ZT vložila tožbo pri Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu in zahtevala odškodnino v višini 12.517.100 SIT (približno 52.000 EUR) za utrpele poškodbe.

Med 18. majem 1999 in 2. julijem 2004 je pritožnica vložila šestnajst pripravljalnih spisov in/ali predlogov dokazov.

Med 16. februarjem 1998 in 18. septembrom 2002 je vložila šest prošenj za določitev naroka za obravnavo.

Od sedmih narokov za obravnavo med 18. majem 1999 in 13. aprilom 2005 ni bil noben odložen na željo pritožnice.

Med postopkom je sodišče določilo štiri izvedence medicinske stroke. Sodišče je od enega izmed določenih izvedencev zahtevalo tudi dodatno izvedensko mnenje.

Sodba, ki je delno ugodila zahtevku pritožnice je bila pritožnici vročena 7. julija 2005.

8. Dne 11. julija 2005 se je pritožnica pritožila na Višje sodišče v Mariboru.

Postopek še ni zaključen.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČLENA KONVENCIJE

9. Pritožnica se je pritožila zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

10. Vsebinsko je pritožnica nadalje navajala, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

11. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

12. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in trdila, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

13. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda v. Slovenija, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi Lukenda, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

14. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

15. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

16. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je začelo 14. maja 1997, na dan, ko je pritožnica vložila tožbo pri Okrajnem Sodišču v Celju, in se še ni končalo. Upoštevano obdobje je torej trajalo skoraj osem let in deset mesecev na dveh stopnjah sojenja.

17. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika oz. pritožnico (gl. med drugim Frydlender v. Francija [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

18. Po preučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne

prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. Člen

19. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. Kudła v. Poljska [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. Lukenda, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

20. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

21. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

22. Pritožnica je zahtevala 17.500 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

23. Vlada je zahtevku oporekala.

24. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku ji po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 5.600 EUR (eurov).

B. Stroški

25. Pritožnica je zahtevala tudi približno 1.360 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

26. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

27. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik oz. pritožnica upravičen(a) do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so odvetniki pritožnice, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in na podlagi prej navedenih

meril ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

28. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. razglaša, da je pritožba dopustna;
2. razsoja, da je pršlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;
3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
4. razsoja,
 - (a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravnomočna v skladu z drugim odstavkom 44. člena Konvencije, plačati pritožniku 5.600 EUR (pet tisoč šeststo eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
 - (b) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plačila, na navedene zneske obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne točke;
5. zavrne v preostalem delu pritožnikov zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 30. marca 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger John Hedigan

sodni tajnik predsednik senata